

Házak és gyárak, raktárak és emberek – túl a síneken, a szegedi Tisza pályaudvaron

A NAGYKÖLYUKTÓL A „KISKÖLÜKIG”

■ Több mint 150 éves a szegedi állomás melletti Nagykölyuk

Az enyészeté lesz lassan a szegedi Nagykölyukon túli világ. Az üzemcsarnokok, bódék, raktárak közé ékelődött egy-egy omladozó házíró. De kik és hogyan élnek a vasúti síneken túl, a Tisza-parton?

ÚJSZÁSI ILONA

- Keskeny a járda. Sok a gépkocsi. Régebben a Tisza pályaudvarra, most a vasút műhelyeibe és a szegedi paprikagyárba járnak. De a klinikára is errefelé autóznak a professzor urak - tipizálja a járműveket *Bárkányi István*, aki feleségével, Irénkével 33 éve él a Nagykölyuk közelében. - Nem bántuk

meg, hogy megvettük ezt a házat és a kert - nyitja a kaput, mutatja a veteményest. - Közel a belváros. A nagyalomásnál áll meg a villamos. A boltba se kell messze menni. De a város nem törődik az itt lakókkal. Nem csonkolja senki az út túloldalán magasodó nyárfákat: attól félünk, valamelyiket a házunkra dönti egy szélvihar. A csatorna minden nagyobb esőnél eldugul: a csizmaszárba is befolyik, olyan magasan áll a víz a „kölyuk” alatt.

Igérettel tele a padlás Bárkányiék-nál. Mikor ide költöztek, a vasút akkori igazgatója ígérte: a „kölyukat” hamarosan fölüljítják. Erre azóta is hiába

■ Két cím, egy ház: Bárkányi István és felesége 33 éve él a kölyuk szomszédságában

FOTÓK: SCHMIDT ANDREA

→ TUDÁSPARK. A szegedi egyetem patológiai intézetétől a nagyalomás melletti Nagykölyukig terjedő vasúti területre öt-hat éve úgy néznek a várostervezők, hogy itt épülhetne föl az új klinikai tömb és a hozzá csatlakozó tudáspark - inkubátorházzal, laboratóriumokkal, az egyetemi alapkutatásra épülő kis cégek irodáival. Itt teljesedhetne ki a biopolisz egészségipari része. Ezt a Bécsi körút folytatásaként megálmodott híd kapcsolta volna az új-szegedi biológiai épületekhez. Ez a terv máig terv maradt.

várnak. Mint ahogy a Bécsi körút folytatásába megálmodott híd fölépítésére, vagy újabban a biopoliszra.

- Hallottam a parkosításról - mondja Irénke, milyennek képzei a biopoliszt. A kapun ismeretlen utcánév. Nincs ilyen elnevezés a legújabb Szeged-térképen, pedig a házuk Alsótiszapart 19.-ként szerepel a telekkönyvben, és ilyen címmel érkeznek a számlák is, kivéve a vízdíjat. A vízmű Fővám köz 19.-et ír.

Nagyvonalúan kezelik az utca neveket a Tisza-parti vasúti sínek közelében is. A békekorabeli raktárépület végéből kialakított öt szükséglakásban élőknek levelet hozó postás tudja: az Állomás utca 2. és a Tisza pályaudvar 2. ugyanaz a hely.

- Szeretek itt lakni. Sajnálom, ha el kéne költözni, mondjuk a biopolisz miatt - fogalmazza meg a közérzést *Kónya Károlyné*. - A műhelyekben hétvégén is dolgoznak, a vasút folyamatos üzem, de hírül sincs akkora forgalom és zaj, mint 1975-ben, amikor ide költöztünk a fiammal és a férjemmel. Akkor szolgálati lakásnak mondták, ma bérlő vagyok, nyugdíjas vasutasként.

Egyre kevesebben laknak és dolgoznak errefelé. Kónyáné úgy számítja, a volt vasutasok közül a klinikák és a „kiskölyuk” irányába is öt-öt család húzza meg magát.

- Ha kicsi is a kert, mégis zöld - véli *Nyitrai Csabáné*. Az önkormányzati házban három család él. Közös gondjuk, hogy a város nem költ az omladozó épültre. A szemetet elszállítják

úgyan, de a sokak kutyafuttatójának használt „kutyagumis” utat senki se takarítja.

Errefelé is a vasút fénykorára, és a szocialista gazdaság jellegzetességeire utal minden részlet. A Cegléd-Szeged vonallal egyidős, 1857-ben épült a két jelentős méretű boltozat: a Szeged állomás alatti Nagykölyuk és a rendező pályaudvarnál lévő Kiskölyuk. A békeidőkbeli stílusú raktárépületek közé zárt hat sínpart felverte a gyom, a

rámpákat meghódítja a vadszölő. A rozsdás váltókon túl az enyészetnek hagyott kisebb-nagyobb épületek. A sínek melletti „szocreálosan modern” emeletes palotán megfakult feliratok: „Volán expedíció”, „Vámügynökség Zollhof” és érvényüket veszített telefonszámok. A Szövetkezet utca hirtelen véget ér: a paprikagyáron, a konténerhegyeken és a kombiterminálon túl a kátyús úttest átcusszan a Kiskölyukon.

■ Megállt az idő? A természet visszahódítja az elhagyott Tisza pályaudvart

■ A „Kiskölyuk”, melyen át az út visszakanyarodik Alsóvárosra